

Veterinærenes rolle i NKKs screeningprogram for HD

Utdrag fra sluttrapporten til NKKs HD-gruppe, 2019 (s.8 og 11-13)

De ulike leddene i NKKs screeningprogram for HD

NKKs screeningprogram for HD består av flere ledd. I første ledd finner vi veterinærene som sjekker dyrets ID, tar røntgenbildene, og sender disse til NKK. Deretter har vi avleserne, som igjen bekrefter dyrets ID, vurderer om bildekvaliteten er bra nok til at bildet kan avleses, og til slutt setter en diagnose. I siste ledd finner vi ankeinstansen, som er et panel sammensatt av røntgenavleserne i Nordisk Kennel Union (NKU).

Det er kun veterinærer med egen avtale med NKK, som kan sende inn røntgenbilder for avlesning og sentral registrering hos NKK. For å fylle kravene til avtale, må vedkommende ha veterinærmedisinsk embetseksamen. Røntgenbildetaking- og diagnostikk er en del av denne utdannelsen. I tillegg må veterinærene gjennomgå et kurs i regi av NKK og Den Norske Veterinærforening (DNV). På dette kurset undervises prosedyrene for å ta korrekte HD-bilder, og veterinæren må så signere på at han/hun forplikter seg til å følge NKKs røntgenprosedyrer. Veterinærer med brudd på denne avtalen risikerer å miste retten til å sende bilder til NKK. Avtalebrudd med påfølgende sanksjoner har forekommet.

Hvordan fordeles diagnosene mellom veterinærene?

For å se om det faktisk foreligger forskjeller mellom gode og dårlige diagnoser til hunder røntgenfotografert på ulike veterinærklinikker i Norge – dvs. om noen veterinærer kan oppfattes som bedre til å oppnå A og B hofter på hundene enn andre - gjorde prosjektgruppa et datauttrekk fra DogWeb. Alle klinikker/veterinærer som hadde røntgenfotografert 200 eller flere hunder i løpet av siste 8-årsperiode (tilsvarende ca. 2 HD-bilder i måneden) ble med videre i analysen. Klinikkene som tok færre røntgenbilder ble vurdert til å inneha for lite datagrunnlag til å generere troverdig statistikk. Ut fra disse dataene kunne ikke prosjektgruppa se at det forelå annet enn tilfeldige variasjoner i andelen HD-frie hunder, eller hunder med mere alvorlige HD-diagnoser.

Rerøntgen

Når det gjaldt rerøntgen (nye bilder og ny avlesning av samme hund minimum 6 måneder etter forrige) var statistikken annerledes. Det er ikke de veterinærene som tar flest røntgenbilder totalt, som tar mest rerøntgen. Det viste seg også at enkelte veterinærer hadde en relativt stor overvekt av hunder som hadde fått bedre resultat på rerøntgen, enn ved førstegangs røntgen. Hver hund som har fått *ny diagnose* på rerøntgen har en «god» og en «dårlig» diagnose. Veterinærene som er involvert i rerøntgen, enten som første eller andre veterinær, burde altså ha like mange hunder som fikk bedre diagnose i forhold til dårligere, dersom diagnosene er jevnt fordelt mellom veterinærene, slik de er på røntgenbilder generelt. Når dette ikke er tilfelle kan årsaken være at noen veterinærer kun sender inn bilder fra rerøntgen der de synes hoftene ser bedre ut enn diagnosen hunden har fra før. Kan ulik praksis rundt innsending av bilder fra rerøntgen bidra til at noen raseklubber mener veterinærene ikke følger NKKs regler/retningslinjer, og være bakgrunn for Nors Breton Klubb har

Besøksadresse:
Nordåsveien 5
1251 Oslo

Postadresse:
Postboks 52 Holmlia
1201 OSLO

Sentralbord: 21 600 900

Organisasjonsnummer: 937 125 577 MVA
Kontonummer: 1600.40.39983

*Hund til
nytte og glede*

laget liste over anbefalte veterinærer? NKKs administrasjon og NKKs Sunnhetsutvalg (SU) mener at veterinærer *ikke* er forpliktet til å sende inn bilder fra rerøntgen, da dette ikke går under definisjonen rutinemessig røntgenfotografering. Hunden har allerede en offisiell diagnose i DogWeb (Se SU-referat 2018-2, sak 6 på www.nkk.no). Veterinærene bryter dermed ingen regler eller retningslinjer ved ikke å sende inn bildene fra rerøntgen. NKKs administrasjon vil se på mulighetene for en tydeliggjøring av regelverket.

Retur av røntgenbilder på grunn av utilstrekkelig kvalitet eller feilposisjonering

Prosjektgruppa fikk også tilgang til data for røntgenbilder sendt i retur til veterinærene.

Tilgjengelige data var fra en svært tidsbegrenset periode våren/sommeren 2018, men viste likevel en tydelig tendens at noen veterinærer fikk en langt høyere andel av sine HD-bilder i retur enn gjennomsnittet i denne perioden. De må dermed kalle inn hunder for å ta nye røntgenbilder. Dette er en ulempe for hund og eier, og er muligens en av årsakene til at noen raseklubber stiller spørsmålstegn ved veterinærens kompetanse.

Det så umiddelbart ikke ut til å være en sammenheng mellom andelen returer veterinærene fikk, og hvilke diagnoser de jevnt over fikk på hundene de tok bilder av. Svært få av klinikkene som hadde en stor andel returer, befinner seg i øvre sjiktet når det gjelder klinikker som tok flest bilder siste 8 års periode. Den aller vanligste årsaken til at bildene ble sendt i retur (73%), var at hundens bekken var skjevt, slik at en av hoftene var i ufordel, dvs. så dårligere ut enn den faktisk var. I slike tilfeller er det viktig å få tatt nye bilder slik at ikke hunden får en dårligere diagnose enn den skal ha. Andre vanlige årsaker til retur var at lårbeina ikke var parallelle (13%), eller at beina ikke var vridd nok innover (5,7%). I tillegg hendte det at bildene var sendt i retur pga. andre årsaker, blant annet dårlig teknisk kvalitet, eller at hundens ID og dato manglet på bildene. Som en tilleggsopplysning kan det nevnes at hunder med spiss rygg og smale bekken (f.eks. stående fuglehunder) eller hunder med svært mye muskelmasse kan være vanskeligere å få posisjonert korrekt enn andre. Veterinærer som har en overvekt av slike pasienter på HD-røntgen, kan derfor muligens få flere returer enn de som f.eks. tar bilder av hunder med flatere bekken og normalt stor muskelmasse.

Datagrunnlaget er foreløpig lite og nye undersøkelser bør gjøres over en lengre tidsperiode for å bekrefte eller avkrefte resultatene.

Oppsummering om veterinærene

Statistikken for alle HD-røntgenbilder sett under ett, viser at de ulike HD-diagnosene er relativt jevnt fordelt på norske veterinærer. Ingen ser ut til å ha nevneverdig bedre eller dårligere resultater enn andre. Imidlertid er noen veterinærer involvert i svært mange rerøntgen, og enkelte av disse har nesten utelukkende bedre diagnoser på sine røntgenfotograferte hunder. Andre veterinærer ser ut til å få en langt større andel bilder i retur enn gjennomsnittet, og må derfor røntgenfotografere mange hunder på nytt for å få en diagnose. Når bildene blir korrekte, har ikke disse veterinærene noen annen statistikk på røntgenbildene enn andre. Klinikkerne som tar aller flest røntgenbilder, ser for det meste ut til å ha en liten andel returer.